

Sygn. akt II AKz 595/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Witold Mazur

Protokolant: Bożena Waniek

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Tadeusza Trzësimiecha**

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko W. J.

**podejrzanemu o popełnienie przestępstw z art. 258 § 3 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw.
z art. 294 § 1 k.k. i inne**

zażalenia obrońcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 24 września 2015 roku sygn. akt II Kp 593/15, V Ds. 58/12

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania aresztu tymczasowego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 24 września 2015 roku sygn. akt II Kp 593/15, V Ds. 58/12 uwzględnił wniosek prokuratora i na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. przedłużył do dnia 29 grudnia

2015 roku godzina 10.00 stosowanie wobec podejrzanego W. J. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł obrońca podejrzanego i zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie ustalenia, że ewentualne przyszłe, planowane, przez prokuraturę czynności wymagają czasu, w którym podejrzanym mógłby utrudniać postępowanie a nadto, w zakresie twierdzenia o nieustaniu przesłanek tymczasowego aresztowania w odniesieniu do podejrzanego i oparcie ustaleń w tym zakresie wyłącznie na treści wniosku Prokuratury o przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania;
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 249 § 1 k.p.k. oraz art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. polegające na błędnej wykładni tych przepisów i w konsekwencji niewłaściwym zastosowaniu – wobec podejrzanego, w stosunku do którego ustały przesłanki stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania;
3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 251 § 3 k.p.k. poprzez brak przedstawienia w uzasadnieniu postanowienia dowodów świadczących

o uprawdopodobnieniu w wysokim stopniu popełnienia przez podejrzanego przestępstwa – w szczególności przestępstwa, którego nie zarzucono dotychczas podejrzanemu, a mimo to Sąd powołał się na te okoliczności w uzasadnieniu twierdząc, że właśnie potrzeba przedstawienia nowych zarzutów skutkuje koniecznością przedłużenia tymczasowego aresztowania.

4. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 257 § 1 k.p.k. polegające na zastosowaniu tymczasowego aresztowania, podczas gdy wystarczający był inny środek zapobiegawczy – w tym o charakterze nie izolacyjnym.

Zarzucając powyższe obrońca podejrzanego wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie stosowanego środka zapobiegawczego oraz zastosowanie w jego miejsce poręczenia majątkowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesione przez obrońcę podejrzanego W. J. zażalenie nie jest zasadne i z tego powodu nie zasługuje na uwzględnienie. Trzeba podkreślić, że Sąd Okręgowy w Częstochowie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz prawnych, stwierdzając konieczność dalszego stosowania wobec podejrzanego W. J. najsurowszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, albowiem inny byłby w sprawie niewystarczający dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

Przeprowadzona kontrola odwoławcza dokonana przez przyzmat zarzutów oraz argumentacji podnoszonej w złożonym środku odwoławczym nie wykazała, aby Sąd

I instancji wydając rozstrzygnięcie dopuścił się błędu

w ustaleniach faktycznych oraz wyszczególnionych w zażaleniu naruszeń prawa procesowego mających wpływ na treść zaskarżonego postanowienia.

Przede wszystkim podkreślić należy, iż wbrew wywodom skarżącego, zebrany w sprawie materiał dowodowy nadal przekonuje, iż wobec podejrzanego W. J. w dalszym ciągu aktualną pozostaje ogólna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania określona w art. 249 § 1 k.p.k. Jest też oczywistym, że kwestia zakresu odpowiedzialności karnej podejrzanego za zarzucone mu przestępstwa pozostaje otwarta do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Mimo to należy jednak stwierdzić, iż dotychczas zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym w szczególności dokumentacja przekazana przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej wraz z załącznikami, opinie z zakresu badania przepływów finansowych,

a także wyjaśnienia współpodejrzanych oraz zeznania świadków nadal w dużym stopniu uprawdopodobniają popełnienie przez podejrzanego zarzucanych mu przestępstw. Wprawdzie dowody osobowe, rzeczowe i opinie biegłych będą podlegały weryfikacji i ocenie w dalszym toku postępowania przygotowawczego

i jurysdykcyjnego, a końcowa ich merytoryczna ocena, przyjęcie ostatecznego opisu czynów oraz ich kwalifikacji prawnej nastąpi dopiero na etapie wyrokowania, to jednak świetle dotychczasowych ustaleń uznać należy, iż powyższa przesłanka jest

w dalszym ciągu aktualna i została prawidłowo zastosowana przez Sąd I instancji.

W tym miejscu należy uznać za bezzasadny zarzut obrońcy podejrzanego naruszenia przepisu art. 251 § 3 k.p.k., ponieważ w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia zostały przedstawione dowody świadczące o uprawdopodobnieniu w wysokim stopniu popełnienia przez podejrzanego zarzucanych mu przestępstw. W tej sytuacji również zarzut obrazy przepisu art. 249 § 1 k.p.k. uznać trzeba za gołosłowny, ponieważ stanowi polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji, który tę ogólną przesłankę stosowania tymczasowego aresztowania rzeczowo i przekonująco uzasadnił.

Słusznie też stwierdził Sąd Okręgowy, że wciąż aktualna pozostaje na etapie postępowania przygotowawczego przesłanka szczególna stosowania tymczasowego aresztowania wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. albowiem czyny zarzucone podejrzanemu W. J. z art. 258 § 3 k.k., art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 294 §1 k.k. w zw. z art. 271 §3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. przy zast. art. 12 k.k.

i art. 65 §1 k.k., a także z art. 299 §1 i 5 k.k. w zw. z art. 65 §1 k.k. są zagrożone surową karą pozbawienia wolności w rozumieniu wspomnianego przepisu. Działanie w grupie przestępczej i pełnienie w niej kierowniczej roli, rozległa skala przestępczego procederu, uczynienie sobie z tego stałego źródła dochodu oraz wysokość powstałej szkody w mieniu Skarbu Państwa, czyni realnym wymierzenie podejrzanemu surowej kary pozbawienia wolności. To z kolei rodzi domniemanie prawne, że mógłby on podjąć działania utrudniające lub uniemożliwiające prawidłowy przebieg śledztwa.

Z naprowadzonych powodów tylko izolacyjny środek zapobiegawczy jest w stanie zabezpieczyć niezakłócony i sprawny dalszy tok postępowania przygotowawczego.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że po stronie podejrzanego zachodzi obawa matactwa procesowego. Jest zatem spełniona przesłanka szczególna dalszego stosowania tymczasowego aresztowania określona w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Istotne w sprawie jest to, że podejrzanemu W. J. postawiono zarzut popełnienia czynów w związku z działalnością w zorganizowanej grupie przestępczej. Jest to okoliczność o niebagatelnym znaczeniu. Uczestnictwo w strukturze zorganizowanej uzasadnia wystarczająco obawę matactwa procesowego, a to ze względu na znajomość jej uczestników, ich wzajemne powiązanie, istnienie dróg przepływu informacji, solidarność grupową bądź także inne środki wywierania wpływu na wyjaśnienia lub zeznania, począwszy od gróźb po przekazywanie środków do życia rodzinom uczestników grupy. Stąd stanowisko Sądu Okręgowego, wskazującego na zaistnienie przesłanki o której mowa w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. należy uznać za w pełni trafne, w szczególności wobec podejrzanego, który w grupie miał pełnić rolę kierowniczą, a zatem posiadał wiedzę o większości podległych mu hierarchicznie osób, miał na nie wpływ i nie można wykluczyć, że choćby częściowo mógłby na nie oddziaływać i obecnie, przebywając na wolności. Szereg wspomnianych powiązań z pewnością ułatwiłoby podejrzanemu usunięcie niezabezpieczonych jeszcze dowodów lub wytworzenie dokumentów potwierdzających zakwestionowany obrót sprzętem elektronicznym oraz pochodzącymi z niego środkami pieniężnymi. W tej sytuacji przekonująco brzmią twierdzenia Sądu Okręgowego, że podejrzany mógłby wpływać na wyjaśnienia współpodejrzanych lub zeznania świadków, czy też pozbywać się albo fałszować dokumentację.

Okoliczność ta natomiast nabiera szczególnego znaczenia właśnie na obecnym etapie postępowania przygotowawczego, gdzie następuje gromadzenie i zabezpieczanie dowodów. Z wniosku prokuratora wynika konieczność przeprowadzenia jeszcze szeregu istotnych czynności procesowych. Do przesłuchania pozostaje stosunkowo duża liczba osób podejrzanych i świadków oraz zachodzi potrzeba pozyskania nowych dowodów w drodze zagranicznej pomocy prawnej z uwagi na powiązania finansowo- księgowo firm krajowych i zagranicznych. Powyższe sprawia, iż zostały spełnione warunki formalnoprawne, o jakich mowa w art. 263 § 2 k.p.k. pozwalające na przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania. Obszerność materiału dowodowego, jego złożoność podmiotowa i przedmiotowa, waga oraz charakter stawianych podejrzanemu zarzutów, a także konieczność przeprowadzenia przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze kolejnych, wskazanych we wniosku prokuratora czynności procesowych, należy zaliczyć do kategorii owych „szczególnych okoliczności”, o których stanowi powyższy przepis, które uniemożliwiły zakończenie postępowania w sprawie w terminie określonym w art. 263 § 1 k.p.k. Nie można więc przyjąć, iż dotychczas poczynione w sprawie ustalenia faktyczne i prawne dotyczące podejrzanego są ostateczne a dowody odnoszące się do niego zebrane w wyczerpującym zakresie, właśnie z uwagi na wielowątkowość sprawy oraz jej zawilość.

Mając zatem w polu widzenia przytoczone uwarunkowania uprawnionym jest wniosek, iż środek zapobiegawczy łagodniejszego rodzaju w postaci poręczenia majątkowego, nie spełniłby swej funkcji. W takim zaś stanie rzeczy za bezpodstawny należy uznać zarzut obrońcy dotyczący nieuzasadnionego niezastosowania art. 257 § 1 k.p.k., gdyż nie można mówić o naruszeniu dyrektywy minimalizacji w stosowaniu środków zapobiegawczych, w sytuacji tak znacznego nasilenia przesłanek przemawiających za zastosowaniem wobec podejrzanego najsurowszego z nich, zwłaszcza w świetle potrzeby dalszego niezakłóconego gromadzenia dowodów oraz realizacji zaplanowanych czynności procesowych o istotnym znaczeniu dla sprawnego przebiegu postępowania przygotowawczego.

Prawidłowym było również uznanie przez Sąd Okręgowy, iż wyjazd podejrzanego z Polski i konieczność poszukiwania go listem gończym na terenie kraju, a następnie zastosowanie wobec niego procedury Europejskiego Nakazu Aresztowania uzasadnia w niniejszej sprawie przyjęcie występowania przesłanki, o której mowa w art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. Chybioną jest przy tym argumentacja skarżącego, jakoby o pozytywnej prognozie co do zachowania się podejrzanego względem toczącego się postępowania miała przesądzać jego współpraca z organami ścigania przed zastosowaniem tymczasowego aresztowania, czy też deklaracja takowej w przyszłości, gdyż przy formułowaniu wspomnianej tezy należy brać pod uwagę jego obecną sytuację procesową, ponieważ wobec postawionych mu zarzutów, jest on niewątpliwie zainteresowany w gromadzeniu konkretnych dowodów na swoją korzyść, bądź, czego nie można wykluczyć, ukrywaniu dlań niekorzystnych, a nie w jakiej znajdował się uprzednio na wcześniejszym jego etapie.

W pełni należy również podzielić stanowisko Sądu I instancji, że śledztwo nie mogło być dotychczas ukończone z uwagi na okoliczności niezależne od prowadzącego je organu. Tak jak bowiem wskazał, jest ono skomplikowane nie tylko z uwagi na zawikłanie wzajemnych powiązań wielu firm krajowych i zagranicznych, ale również z uwagi na dużą liczbę świadków jakich należy przesłuchać i liczne grono podejrzanych. Słusznie jednakże wskazał skarżący, że aktualnie zachodzi konieczność intensyfikacji tych czynności, które determinują konieczność utrzymania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania.

Jednak na obecnym etapie śledztwa, mając na względzie nagromadzenie przesłanek szczególnych z art. 258 k.p.k., jedyną zasadną jest teza, iż tylko dalsze stosowanie wobec podejrzanego W. J. izolacyjnego środka zapobiegawczego jest w stanie w pełni zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania przygotowawczego. Dodać należy, iż w sprawie nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 259 k.p.k., które sprzeciwiałyby się dalszemu stosowaniu wobec niego tymczasowego aresztowania. Skoro środki zapobiegawcze o łagodniejszym charakterze obecnie byłyby niewystarczające, Sąd Apelacyjny akceptując ustalenia faktyczne i prawne Sądu Okręgowego orzekł o treści, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Z.

1. Odpis postanowienia doręczyć podejrzanemu W. J.

z pouczeniem o prawomocności i wykonalności oraz jego obrońcy.

2. Akta zwrócić.

Katowice, dnia 21 października 2015 roku.